

Didaktična skupina za zgodovino v osnovni šoli
Predmetna skupina za zgodovino
Zavod RS za šolstvo
OE Ljubljana
Parmova 33
1000 Ljubljana

MODEL LETNE DELOVNE PRIPRAVE ŠESTI RAZRED DEVETLETKE

Gradivo so pripravili člani didaktične skupine za zgodovino v osnovni šoli: Elissa Tawitian (OŠ Ivana Cankarja na Vrhniki), Goranka Kreačič (OŠ Preserje), Damjan Snoj (OŠ Preserje), Mojca Novak (OŠ Jožeta Moškriča v Ljubljani), Ida Fidler (OŠ Rodica), Barbara Purkat (OŠ Vižmarje Brod), Magdalena Glavač (OŠ Dravlje), Bernarda Novak Obal (OŠ Toneta Čufarja v Ljubljani), Renata Lesar Hrzič (OŠ Primoža Trubarja v Velikih Laščah), Sonja Bregar (OŠ Miška Kranjca v Ljubljani), Marjana Galjot (OŠ Trzin), Verica Šenica Pavletič (OŠ Savsko naselje), Damjan Kunstelj (POŠ Vače) in Anita Mirjanič (OŠ Gradec). Gradivo je uredila in dopolnila Vilma Brodnik (Zavod RS za šolstvo).

Marec 2004

Tematski sklop	OSTANKI PRETEKLOSTI (SPOZNAVAJMO ZGODOVINO)
Razred	6.
Število ur	8
Učne enote - teme	Kaj je zgodovina?; Zgodovinski viri; Zgodovinska obdobja in štetje let; Razvoj pisave; Knjižnica – muzej – arhiv.
Vsebinski cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci spoznajo, kaj raziskujemo pri zgodovini; • vedo, kaj so zgodovinski viri in kakšne vrste zgodovinskih virov poznamo; • znajo naštetih ustanove, ki te vire hranijo; • poznajo pisave starih ljudstev; • poznajo pomen odkritja tiska; <p>CILJI KIZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vedo, kje se nahaja knjižnično gradivo označeno z geslom zgodovina; • vedo, kje se nahaja knjižnično gradivo označeno z geslom enciklopedije, leksikoni;
Procesni cilji (vključujejo tudi proceduralne-metodične cilje)	<ul style="list-style-type: none"> • znajo kronološko razvrstiti zgodovinska obdobja in določiti zgodovinske prelomnice med posameznimi dobami; • razvrstijo primere zgodovinskih virov v kategorije; • utemeljijo, kateri izmed prinesenih virov je po njihovem prepričanju najbolj zanesljiv; • primerjajo pisavo Sumercev in Feničanov; • primerjajo stare pisave s tisto, ki jo uporabljajo oni; • iz danih informacij sklepajo o družbenem položaju pisarjev v antičnem svetu; • iščejo okoliščine, zaradi katerih se je razvila pisava; • utemeljijo trditev, da je začetek pisave obenem tudi začetek zgodovine; <p>CILJI KIZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • učijo se iskati informacije s pomočjo klasičnih informacijskih virov; • se učijo izbrati ustrezen informacijski vir za rešitev določene naloge; • razvijajo spretnost ločevanja virov in literature; • razvijajo spretnost navajanja virov in literature.
Pojmi	Materialni, pisni, ustni viri; prazgodovina, stari, srednji, novi vek, najnovejše obdobje; muzej, arhiv, video zapis; papirus, glinasta ploščica, pergament, papir, klinopis, hieroglifi. POJMI KIZ: priručnik, enciklopedija, leksikon,

	geslo, poglavje, kazalo, abecedno kazalo, signaturna oznaka, koda.
Učne oblike	Individualna, dvojiška, skupinska, frontalna.
Učne metode	Pogovor, razlaga, delo z učbenikom, delo z izobraževalnim videofilmom, delo z viri. KIZ: pripovedovanje, pogovor, razlaga, iskanje informacij.
Didaktična priporočila z aktivnostmi učencev	Priporočamo medpredmetno obravnavo v šolski knjižnici, obisk različnih delavnic v domačih muzejih, arhivih in galerijah. Učenci se lahko tudi sami preizkusijo v izdelavi različnih zgodovinskih virov npr. materialnih virov iz rimskih mest na Slovenskem, zgodnj srednjeveškega slovanskega nakita, različnih maket npr. zgodnj srednjeveških slovanskih zemljank, rimskih mest ipd.
Učbeniki, učila in didaktična gradiva	Predpisani učbeniki in delovni zvezki. Diapozitivi za 6. razred osemletne OŠ. Izobraževalni videofilm: Zgodovina pisave, Videofon, d.o.o. Knjižnično gradivo. Učni listi.
Literatura	Karen Brookfield: Pisave. Zbirka Svet okrog nas. Pomurska založba 1999. Marko Drpič: O pisalih V: Gea, 4. april 2000, str. 32-45. Georges Jean: Govorica znakov. Zbirka Mejniki. DZS 1997. Georges Jean: Pisava. Spomin človeštva. Zbirka Mejniki. DZS 1994. Kronika človeštva. ZMK 1996. Velika ilustrirana otroška enciklopedija. ZMK 1992. Velika knjiga znanja. DZS 1999. Velika otroška enciklopedija. DZS 2000. Cambridgeov podatkovnik. DZS 2000.
Preverjanje in ocenjevanje znanja	Sprotno preverjanje z delovnimi listi, zastavljanjem vprašanj, križanko, kvizom; Pisno ocenjevanje s kontrolno nalogo.
Standardi znanja	Minimalni standard <ul style="list-style-type: none"> • naštetih vrst virov (ustni, materialni, pisni) • povedati, zakaj so viri pomembni za vedenje o preteklosti • navesti velika zgodovinska obdobja • pravilno uporabiti časovne enote: desetletje, stoletje, tisočletje • s pomočjo navodil poiskati glavne informacije na zgodovinski karti • ob slikovnem gradivu naštetih različnih sredstev za pisanje v preteklosti Temeljni standard

	<ul style="list-style-type: none"> • naštetih vrste zgodovinskih virov in pojasniti njihov pomen za objektivno spoznavanje zgodovinskih dogajanj • razlikovati materialne, pisne in ustne vire • v pravilnem kronološkem zaporedju navesti velika zgodovinska obdobja • pravilno uporabljati časovne enote: desetletje, stoletje, tisočletje pr. n. št. oz. pr. Kr. • iz zgodovinskega besedila izluščiti bistvene informacije • naštetih različna sredstva za pisanje v različnih zgodovinskih obdobjih • označiti pomen tiskane knjige
Medpredmetne povezave	Knjižnična informacijska znanja, tehnika in tehnologija.
Refleksija učitelja: - kaj mi je pri obravnavi tematskega sklopa uspelo; - kaj moram pri obravnavi tematskega sklopa izboljšati.	
Zabeleške	

Tematski sklop	Človek ustvarja – razmišlja
Razred	6.
Število ur	10
Učne enote – teme	Gradnja bivališč. Srednjeveški grad. Mesto in vas. Vodna energija. Parni stroj. Električna in nafta. Sodobna tehnologija. Terensko delo. Preverjanje znanja. Ocenjevanje znanja.
Vsebinski cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci ob slikovnem gradivu naštejejo različne načine gradnje bivališč skozi zgodovinska obdobja; • spoznajo razliko med kmečko, mestno in sakralno umetnostjo; • opišejo gradnjo srednjeveškega gradu in poznajo pomen gradnje obzidij; • ob slikovnem gradivu razberejo in opišejo kulturne spomenike na Slovenskem; • ob slikovnem gradivu opišejo pomen vodnega kolesa za razvoj različnih dejavnosti; • opišejo delovanje vodnega mlina; • spoznajo vpliv različnih tehničnih iznajdb na človekovo delo;
Procesni cilji (vključujejo tudi proceduralne-metodične cilje)	<ul style="list-style-type: none"> • analizirajo različne vire in jih primerjajo; • primerjajo različne načine gradnje bivališč skozi zgodovinska obdobja, • razvrščajo bivališča glede na uporabljen gradbeni material; • primerjajo razlike med kmečko, mestno in sakralno umetnostjo; • ovrednotijo/presodijo pomen obzidij za varnost prebivalcev; • ob zemljevidu in časovnem traku razvijajo spretnost časovnih in prostorskih predstav; • na temelju lastnih primerov sklepajo o vplivu različnih izumov na razvoj različnih dejavnosti; • razvrščajo različne vire glede na njihov učinek v pokrajini; • razvijajo spretnost različnih oblik sporočanja (ustno, pisno, slikovno); • ob različnih zgodovinskih virih razvijajo kritično presojo virov in dogodkov; • zbirajo in izbirajo podatke v različnih medijih ter na temelju zbranega gradiva ter analize zgodovinskih virov (slikovno gradivo, materialni viri) v domači pokrajini razvijajo pozitiven odnos do kulturne dediščine; • razvijajo vzročno-posledično mišljenje. • materialni viri) v domači pokrajini razvijajo odnos do kulturne dediščine, • razvijajo vzročno—posledično mišljenje.
Pojmi	Prazgodovinska hiša, svetišče, samostan, grad, kmečka hiša, dvorec, meščanska hiša, kolo, vodni mlin, parni stroj, računalnik.
Učne oblike	Frontalna, individualna, skupinska, delo v dvojicah.
Učne metode	Pogovor, razlaga, demonstracija, delo s zgodovinskimi viri, delo z zemljevidom, delo z računalnikom, terensko delo.

Didaktična priporočila z aktivnostmi učencev	Priporočamo vključevanje terenskega dela, ekskurzij pri katerih bodo učenci spoznavali lepoto ohranjene kulturne dediščine. Izsledke lahko predstavljajo v obliki zgodovinskih govornih vaj, referatov, razstav, videoprojekcij ipd.
Učbeniki, učila in didaktična gradiva	Učbenik, delovni zvezek, zgodovinski atlas, delovni list, prosojnice, diapozitivi, videokaseta (Gradovi na Slovenskem).
Literatura	<p>Revija Zgodovina v šoli. Internetne strani povezane s kulturno dediščino. Darja Mihelič: Meščan sem: iz življenja srednjeveških mest. Mihelač 1996. Zbirka Ilustrirana zgodovina Slovencev za otroke: Darja Mihelič: Polje, kdo bo tebe ljubil. Mladika 1997 in Timotej Knific: Tu bo naš dom. Mladika 1998. Zgodovinska čitanka. Enciklopedija Slovenije. Zbirka Kako so živeli: V zavetju srednjeveških gradov. ZMK 1990. Zbirka Zgodovinsko Klasje. DZS, ustrezne knjige. Maja Žvanut: Od viteza do gospoda. Viharnik in Znanstveni inštitut FF 1994. Ivan Jakič: Vsi slovenski gradovi. Leksikon slov. grajske zapuščine. DZS 1999. Maurice Keen: Srednjeveška Evropa. CZ 1993. Mircea Eliade: Zgodovina religioznih verovanj in idej. DZS 1996, tri knjige. Zgodovina cerkve – Srednji vek. Druga knjiga. Družina. Zgodovina človeštva. DZS, ustrezne knjige. Zgodovina v slikah. DZS, ustrezne knjige. Velike kulture sveta, Mohorjeva družba, Celovec–Ljubljana–Dunaj 1999.</p>
Preverjanje in ocenjevanje znanja	Ustno in pisno preverjanje z reševanjem nalog, zastavljanjem vprašanj. Pisni preizkus znanja (ocenjevanje).
Medpredmetne povezave	Geografija, likovna vzgoja.
Standardi znanja	Minimalni standard <ul style="list-style-type: none"> • Učenci znajo naštetih nekaj različnih bivališč, • ob slikovnem gradivu opisati delovanje vodnega kolesa.
	Temeljni standard <ul style="list-style-type: none"> • Učenci znajo ob slikovnem gradivu primerjati vrste bivališč v preteklosti z današnjimi, • razložiti pomen iznajdbe kolesa v različnih dejavnostih.
Refleksija učitelja: - kaj mi je pri obravnavi tematskega sklopa uspelo?	

Zabeleške	

Tematski sklop	ZAČETKI ZNANOSTI
Razred	6.
Število ur	3 (+2)
Učne enote - teme	Začetki znanosti v času visokih kultur, Od balzamiranja do sodobne medicine, Ponavljanje in utrjevanje
Vsebinski cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci navedejo področja, na katerih se je začel razvoj znanosti v času prvih visokih kultur; • seznanijo se z začetki astronomije in njenim pomenom za razvoj namakalnega poljedelstva; • seznanijo se s koledarjem starega Egipta; • pojasnijo postopek balzamiranja (mumificiranja) in se seznanijo z razvojem medicine; • navedejo vzroke za razvoj matematike;
Procesni cilji (vključujejo tudi proceduralne-metodične cilje)	<ul style="list-style-type: none"> • ob zemljevidu in časovnem traku razvijajo spretnost časovnih in prostorskih predstav; • analizirajo – razbirajo podatke iz različnih zgodovinskih virov in na njihovem temelju samostojno pripovedujejo o dosežkih v znanosti v času prvih visokih kultur; • presodijo vlogo astronomije; • ob zgodovinskem viru (Ceram – Pokopane kulture) in slikovnem gradivu se vživijo v postopek balzamiranja; • primerjajo takratne medicinske posege s sodobnimi.
Pojmi	Astronomija, zvezdoslovje, medicina, balzamiranje, mumificiranje, mumija, sarkofag, geometrija, aritmetika.
Učne oblike	Frontalna, individualna, skupinska, delo v dvojicah.

Učne metode	Pogovor, razlaga, demonstracija, delo s tekstom, delo z viri, delo s slikovnim gradivom, delo z zemljevidom, igra vlog.
Didaktična priporočila z aktivnostmi učencev	Učenci predstavljajo referate, izdelujejo plakate, se vživljajo ob igri vlog v obliki dramatizacije ipd.
Učbeniki, učila in didaktična gradiva	Učbenik, delovni zvezek, zgodovinski atlas, delovni list, prosojnice, diapozitivi, videokaseti Starodavni Egipt in Starodavna Mezopotamija (Bookmark, Vester & Co. d. n. o.), Zgodovinski časovni trak – Didakta, zgoščenka Zgodovinski časovni trak .
Literatura	Zgodovinska čitanka. Kronika človeštva. ZMK 1996. Zbirka Človek in čas: Prazgodovina in rečne kulture. ZMK. E. H. J. Gombrich: Kratka svetovna zgodovina za mlade bralce. DZS in Grad 1995. Zgodovina v slikah. DZS, ustrezne knjige. Zgodovina človeštva. DZS, ustrezne knjige. C. W Ceram: Pokopane kulture. DZS 1980. Eva Kocuvan: Egipčanska knjiga živih. Modrijan 1997. Anne Millard: Najlepša knjiga o piramidah. Učila 1996. Zbirka Kako so živeli – V času prvih civilizacij. MK 1990.
Preverjanje in ocenjevanje znanja	Ustno preverjanje – zastavljanje vprašanj in reševanje nalog. Preverjanje z referati, plakati, igro vlog. Ustno ocenjevanje in ocenjevanje plakatov in iger vlog..
Medpredmetne povezave	Geografija, slovenščina, tehnika in tehnologija, likovna vzgoja.
	<ul style="list-style-type: none"> • V učnem načrtu niso predvideni.
	<ul style="list-style-type: none"> • V učnem načrtu niso predvideni.
Refleksija učitelja: - kaj mi je pri obravnavi tematskega sklopa uspelo? - kaj moram pri obravnavi tematskega sklopa izboljšati?	

Zabeleške	

Tematski sklop	Način življenja
Razred	6. devetletke
Število ur (Učne enote-teme)	3 + 1 Sodobna družina. Družina v zgodovini. Ponavljanje in preverjanje.
Vsebinski cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci se seznanijo z načinom življenja staršev in starih staršev; • opišejo vlogo in položaj mame, očeta ter babice in dedka v družini; • seznanijo se z načini vzgoje in možnostmi za izobraževanje v zgodovini in danes; • pojasnijo podrobnosti in razlike v različnih zgodovinskih obdobjih; • izberejo primere tipične plemiške, kmečke, meščanske, delavske družine in jih opisuje;
Procesni cilji (vključujejo tudi proceduralne-metodične cilje)	<ul style="list-style-type: none"> • analizirajo različne vire in oblikujejo zaključke; • ugotavljajo podobnosti in razlike v vlogi in položaju mame, očeta, dedka, babice in otroka v družini v današnjem času; • ugotavljajo pomen vzgoje za življenje; • iz literature, odlomkov besedil izpišejo značilnosti družine v prazgodovini, starem in srednjem veku ter 19. stoletju; • s pomočjo slikovnega gradiva in besedil razberejo podrobnosti in ugotavljajo posebnosti družine v zgodovinskih obdobjih; • razvijajo spretnosti ustnega, pisnega sporočanja; • iščejo in navajajo svoje primere; • vživljajo se v zgodovinske osebnosti npr.: plemiča, kmeta, meščana, delavca; • primerjajo sodobno vzgojo z vzgojo otroka v antiki, srednjem veku, 19. stoletju; • zbirajo in izbirajo podatke po različnih medijih; • razvijajo spretnost sodelovalnega učenja.
Pojmi	Družina, vzgoja
Učne oblike	Individualna, dvojiška, skupinska, frontalna.
Učne metode	Delo s slikovnih gradivom in besedili, pogovor, razlaga, metoda pisnih izdelkov, igra vlog.
Didaktična priporočila z aktivnostmi učencev	Učenci poiščejo stare fotografije (staršev, starih staršev), naredijo intervju s starši in starimi starši. Odgovarjajo na vprašanja na delovnem listu, ki ga pripravi učitelj. Izdelajo npr. vzorce vzgajanja za svoje starše/stare starše in jih primerjajo z vzgojo, ki so jo deležni sami. Lahko izdelajo pravila obnašanja za starše, stare starše in zase. Učenci s pomočjo literature, odlomkov besedil, slikovnega gradiva ugotavljajo značilnosti življenja v posameznih zgodovinskih obdobjih in družbenih slojih. Sodelujejo v pogovoru, napišejo in opišejo dan v življenju plemiča, kmeta, meščana delavca.
Učbeniki, učila in didaktična gradiva	Predpisani učbeniki in delovni zvezki. Zgodovinski atlas: Zgodovinski atlas, Koraki v času, DZS; Mali zgodovinski atlas, Modrijan. Komplet zgodovinskih prosojnic; Modrijan.
Literatura	Bart Wiener: Življenje v starem svetu. MK 1968. Peter Štih: Srednjeveške plemiške zgodbe. Zbirka Ilustrirana zgodovina Slovencev za otroke. Mladika 2001. Vittorio Giudicci: Spoznavanje družbe skozi čas. Alba 2000. Alenka Puhar: Prvotno besedilo življenja. Oris zgodovine otroštva na Slovenskem v 19. stoletju. Globus 1982. Irena Destovnik: Moč Šibkih. Ženske v času kmečkega gospodarjenja. Založba Drava 2002. Jim Hartfield: Stran in groza. Kriv! O zločinu in kazni. DZS 1996. E.H.J. Gombrich: Kratka svetovna zgodovina za mlade bralce. DZS in Grad

	<p>1995. Christopher Rice: Otroci skozi čas. Moja prva knjiga o zgodovini. Učila 1996. Maja Žvanut, Andreja Peklar: Stoji, stoji, beli grad. Založba Mladika 2002. Zbirka Znanje za vsakogar, Vsakdanje življenje: Kako so živeli Grki, Kako so živeli Rimljani. EWO 1994. Zbirka Kako so živeli v prazgodovinski dobi. ZMK 1998. Kronika človeštva. ZMK 1996. Zbirka svet okrog nas: Stari Grki. Pomurska založba 1994. Zbirka Kako so živeli: V rimskih časih. ZMK 1989. Darja Mihelič: Meščan sem, iz življenja srednjeveških mest. Mihelač in Nešović 1996. Zbirka Kako so živeli v zavetju srednjeveških gradov. ZMK 1990. Maja Žvanut: Od viteza do gospoda. Viharnik in Znanstveni inštitut FF 1994. Revija Zgodovina v šoli.</p>
Preverjanje in ocenjevanje znanja	<p>Preverjanje - različne možnosti: učenci pripravijo kviz; avtentična naloga: učenec si mora izbrati družino iz določenega zgodovinskega obdobja, v kateri bi najraje živel in utemeljiti svoj izbor; pregledajo šolski hišni red in napišejo svoj predlog šolskega reda-ali je to ustrezna naloga za družino?</p>
Standardi znanja	<p>Minimalni standard</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati otroštvo na vasi in v mestu (v preteklosti) <p>Temeljni standard</p> <ul style="list-style-type: none"> • primerjati vlogo družine v različnih zgodovinskih obdobjih
Medpredmetno povezovanje	<p>Slovenščina, državljanska vzgoja in etika.</p>
Didaktična priporočila	<p>Učenec poišče stare fotografije (staršev, starih staršev) naredi intervju s starši in s starimi starši. Odgovarja na vprašanja na delovnem listu, ki ga pripravi učitelj. Izdela npr.: vzorce vzgajanja za svoje starše/stare starše in jih primerja z vzgojo, ki je deležen sam: ali izdelava pravila obnašanja za starše, stare starše in zase. Učenec s pomočjo literature, odlomkov besedil, slikovnega gradiva ugotavlja značilnosti življenja v posameznih zgodovinskih obdobjih in družbenih slojih. Sodeluje v pogovoru, napiše in opiše dan v življenju plemiča, kmeta, meščana, delavca.</p>
Refleksija učitelja:	
<ul style="list-style-type: none"> - kaj mi je pri obravnavi tematskega sklopa uspelo? - kaj moram pri obravnavi tematskega sklopa izboljšati? 	
Zabeležke	

Tematski sklop	Kulturna dediščina, šege in navade
Razred	6.
Število ur	6+1+1
Učne enote-teme	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj je kulturna dediščina 2. Šege in navade* 3. Ljudska umetnost* 4. Domača obrt* 5. Terensko delo* (2 uri); učitelj sam presodi in odloči, kateri učni temi bo namenil terensko delo) 6. Preverjanje 7. Ocenjevanje
Vsebinski cilji	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci opredelijo pojem kulturna dediščina; • spoznavajo delo etnologa; • ob slikovnem gradivu navedejo in opišejo zvrsti kulturne dediščine; • spoznavajo ohranjene običaje in navade ljudi v domačem kraju/pokrajini; • opredelijo pojem ljudska umetnost; • opišejo najbolj znane šege in navade v domačem kraju ali pokrajini; • zberejo podatke o domačih obrteh, ki so se ohranile do danes;
Procesni cilji (vključujejo tudi proceduralne-metodične cilje)	<ul style="list-style-type: none"> • ob virih (slikovnem gradivu in besedilih) sklepajo kaj pomeni pojem kulturna dediščina; • ocenijo in utemeljijo pomen kulturne dediščine; • preiščejo delo etnologa in ocenijo njegov pomen pri ohranjanju kulturne dediščine; • ob analizi slikovnega gradiva sklepajo, katere so zvrsti kulturne dediščine; • s terenskim delom ali ob literaturi in ostalih virih preiščejo ohranjene običaje in navade ljudi v domačem kraju/pokrajini; • iz virov sklepajo in s svojimi besedami oblikujejo definicijo za pojem ljudska umetnost; • iz gradiva sklepajo o vrstah ljudske umetnosti; • s terenskim delom preiskujejo danes ohranjene šege in navade v domači pokrajini; • na izbranem primeru primerjajo šege in navade nekoč in danes; • s terenskim delom preiščejo ohranjene domače obrti v domačem kraju.
Pojmi	Kulturna dediščina, etnolog, domača obrt, ljudska umetnost, šega, navada, običaj
Učne oblike	Frontalna, individualna, dvojiška, skupinska
Učne metode	Razlaga, razgovor, diskusija, delo z viri, terensko delo, igra vlog
Didaktična priporočila z aktivnostmi učencev	<p>*Opomba: Učitelj po lastni presoji nameni terensko delo eni izmed navedenih učnih tem; navedene učne teme obravnavamo na enem ali dveh primerih iz domačega okolja; Ljudsko umetnost obravnavamo na izbranem primeru upodabljajoče umetnosti, ljudske glasbe, arhitekture ali ustnega izročila)).</p> <p>Opazujejo, zbirajo in urejajo podatke in/ali terensko gradivo, fotografirajo, snemajo, intervjujajo, anketirajo, pripravijo šolsko razstavo, vodijo po muzejski etnološki zbirki.</p>
Učbeniki, učila in didaktična gradiva	Izbrani učbenik in delovni zvezek, prosojnice s slikovnim gradivom in besedili, diapozitivi, predmeti, videofilmi, fotografije, CD-ji z glasbo;
Literatura	<p>Janez Bogataj: Sto srečanj z dediščino na Slovenskem. Prešernova družba 1992.</p> <p>Janez Bogataj: Domače obrti na Slovenskem. DZS 1989.</p> <p>Slovensko ljudsko izročilo. CZ, Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU 1980.</p> <p>Gorazd Makarovič: Slovenska ljudska umetnost. DZS 1981.</p> <p>Zmaga Kumer: Ljudska glasbila in godci na Slovenskem. Slovenska matica 1983.</p> <p>Ivan Sedej: Ljudska umetnost na Slovenskem. MK 1985.</p> <p>Ivan Sedej: Sto najlepših hiš na Slovenskem. Prešernova družba 1989.</p> <p>Niko Kuret: Praznično leto Slovencev I-II. Družina 1989 in ponatis 1998.</p> <p>Damjan Ovsec: Velika knjiga o praznikih. Domus 1992.</p> <p>Vito Hazler: Kulturna dediščina in njeni lastniki, Dediščina in prostor. Dediščina, priloga revije Naša žena od 1993 dalje.</p> <p>Jože Hudales: od zibeli do groba. Kulturni center Ivana Napotnika Ljubljana: Društvo za preučevanje zgodovine, literature in antropologije 1997.</p> <p>Monika Kropelj: Pravljica in stvarnost. ZRC SAZU 1995.</p> <p>Posamezne številke Slovenskega etnografa, glasila Slovenskega etnografskega muzeja.</p>

Preverjanje in ocenjevanje znanja	<p>Preverjanje: ustno in pisno (delovni listi, zastavljanje vprašanj, diskusija, kviz, križanka)</p> <p>Ocenjevanje: ustno, pisno, plakati, priprava razstave, vodenje po razstavi, terensko delo (zbiranje in urejanje gradiva), kratek dokumentarni film ali intervju s komentarjem, poročilo, ocena-kritika;</p>
Standardi znanja	<p>Minimalni standard</p> <ul style="list-style-type: none"> • naštetih ohranjene stare obrti • opisati star običaj <p>Temeljni standard</p> <ul style="list-style-type: none"> • opredeliti različne zvrsti kulturne dediščine • opredeliti pojem kulturna dediščina • opisati ohranjene šege in običaje v domači pokrajini
Medpredmetno povezovanje	Glasbena vzgoja, likovna vzgoja, slovenščina, tehnika in tehnologija
Refleksija učitelja: – kaj mi je dobro uspelo – kaj moram izboljšati?	
Zabeležke	